

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
בית הדין למשמעת של עובדי המדינה

ד' בחשוון תשפ"א
22 באוקטובר 2020

0491-0022-2020-012455
בד"מ : 58.20

בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה

בפני : עו"ד אורי כהן – אב בית הדין
גב רחל דה מרקדו
מר יצחק פרחי
- יו"ר מותב
- חברת מותב
- חבר מותב

התובעת: נציבות שירות המדינה
ע"י ב"כ עו"ד לינוי מני

הנאשם: אברהם בן עמי

ב"כ הנאשם: עו"ד אילה הוניגמן

נציג המשרד: עו"ד חגי וגנפלד

גזר דין

1. הנאשם אברהם בן עמי, המשמש החל משנת 2001 מנהל מחלקת הכשרות במועצה הדתית קרית מלאכי, הורשע על ידינו – על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון – בעבירות לפי סעיפים 17(1), (2) ו-3 לחוק שירות המדינה (משמעת) התשכ"ג – 1963 (להלן – החוק) ביחס לשני אישומים בתובענה המתוקנת, ובעבירות לפי סעיפים 17(1), (2), (3) ו-4 לחוק ביחס לאישום השלישי שבה – הכל כפי שיפורט להלן.

2. הנאשם האחראי מתוקף תפקידו על ביצוע נהלי הכשרות של הרבנות הראשית לישראל, ומפקח על בתי עסק בתחום המועצה הדתית קריית מלאכי ועל מפעלי המזון באזור התעשייה באר טוביה, הועמד לדין בשלושה אישומים שפורטו בהכרעת הדין, ולהלן תמציתם:

א. האישום הראשון – ביצוע עבודה פרטית ללא אישור ותוך מצב של ניגוד

עניינים

על פי עובדות האישום, במהלך השנים 2015-2018 הועסק הנאשם על ידי "בד"ץ בית יוסף", גוף כשרות פרטי, בכך שסיפק שירותי השגחת כשרות למפעלים של

חברת "נטו" ב-ח"ל. חברה זו ומפעליה נתונים לפיקוחו של הנאשם במסגרת תפקידו במועצה הדתית (בהיותה באזור הגיאוגרפי שתחת אחריותו).

בהתנהגותו זו הנאשם פעל בניגוד להוראות חוזר מנכ"ל, המשרד לשירותי דת ואף העמיד עצמו במצב שבו הוא עשוי להימצא בניגוד עניינים בין תפקידו במועצה הדתית לבין עבודתו הנוספת מטעם "בד"ץ בית יוסף", גוף השגחה פרטי, וזאת בשל אופי תפקידו המחייב אותו להיות בלתי תלוי באופן ביצוע תפקידו.

ב. האישום השני – אי החתמת כרטיס נוכחות בעבודה ואי דיווח כלל על נוכחות בעבודה

בתקופה מסויימת, שמישכה אינו ידוע במדויק למאשימה, בתוך תקופת העסקתו של הנאשם במועצה, ובפרט בתקופה שבין חודש ינואר 2017 לחודש אפריל 2018 (כולל), לא החתים הנאשם כרטיס נוכחות, כמתחייב, ולא דיווח כלל על נוכחות במקום העבודה.

ג. האישום השלישי – קבלת שכר שלא כדין עבור ימי חופשה ומחלה

בתקופה שבין חודש ינואר 2017 לחודש אפריל 2018 (כולל), ב-68 מועדים שונים, קיבל הנאשם שכר עבודה בגין ימי חופשה או מחלה הגם שבאותם מועדים עסק בעבודתו הפרטית ללא היתר בחו"ל (הכל כמפורט בנספח לכתב התובענה).

על פי הוראות הדין הנאשם לא היה זכאי לקבל שכר עבודה במועדים האמורים.

3. הסדר טיעון

ב"כ הצדדים הסכימו על תיקון התובענה. הנאשם יודה באישומים ובעבירות המשמעת שיוחסו לו, וכל צד יטען לאמצעי המשמעת.

4. ביום 19.10.20 נשמעו טיעוני הצדדים לאמצעי המשמעת, וקודם להם עדויות אופי ביחס לנאשם.

5. עדויות אופי

א. עדויות של אברהם בוחבוט

1) העד עובד באגף הכשרות של הרבנות הראשית; במסגרת עבודתו נדרש לבצע ביקורת במפעלי עיבוד בשר באזור קרית מלאכי, ומשם הקשר שלו עם הנאשם המשמש מנהל מחלקת הכשרות במועצה הדתית במקום.

- (2) מכיר את הנאשם מזה 22 שנה; לדבריו, הוא "אדם טוב"; מעיד גם על יכולותיו המקצועיות של הנאשם בתחום כשרות הבשר וניקורו.
- (3) הנאשם שיתף פעולה באופן מלא עם הרבנות הראשית.

ב. עדוּתו של רס"נ הרב יעקב דדון

- (1) העד משמש רב צבאי של קריית ההדרכה של צה"ל; מכיר את הנאשם שנים רבות לאחר שנקלט באמצעותו (לאחר שחרורו משירות חובה) לעבודה בניקור בשר באחד המפעלים.
- (2) לדבריו, הנאשם הוא איש מקצוע בתחום הכשרות, המקפיד עם עצמו בקיום הנהלים; התמודד בחירוף נפש מול בעלי מפעלים.
- (3) הנאשם מסייע לרבים בקרית מלאכי.

ג. עדוּתו של עו"ד אלי אביב

- (1) העד שימש סגן ראש המועצה הדתית בקרית מלאכי במשך 24 שנים; מכיר את הנאשם משנת 1987; קלט אותו למועצה לאחר שנוכח ביכולותיו ובהכשרתו בתחום השחיטה.
- (2) הנאשם בעל רצון ללמוד ולהתמקצע; למד גם כימיה במשך שנה.
- (3) בעבודתו הפגין אמינות, יושרה, מסירות, יסודיות ונאמנות; טרם יציאתו לשליחות בחו"ל בנושא הכשרות הצטייד בחוות דעת משפטיות.

ד. עדוּתו של אליהו זוהר

- (1) העד משמש ראש העיר קרית מלאכי (קודם לכן היה חבר מועצת העיר ובתקופה מסויימת שימש חבר במועצה הדתית); מכיר את הנאשם מזה שנים ונוכח בפעילותו במפעלים לעיבוד בשר.
- (2) התרשם שהנאשם אדם הגון וישר, מגן בחורמה על מקום עבודתו, ועומד בפני פיתויים כספיים.
- (3) בלעדי השגחה חיצונית ומסיבית בענייני כשרות, יאלצו עובדים רבים המועסקים בהשגחת כשרות במפעלים למצוא עצמם חסרי פרנסה (שהרי בעלי מפעלים יצמצמו בכח האדם במפעל האמון על תחום זה).

ה. עדוּתו של אברהם לאטי

- (1) העד הוא הבעלים של חברת "מעדני הטלה" שעיסוקה בתחום הבשר, ומקום מושבה בכפר טוביה.

- (2) מכיר את הנאשם 20 שנה, ומעיד בחיוב על התנהלותו כאדם וכאיש מקצוע בתחום הכשרות.
- (3) הנאשם פועל ביושר ולטובת הציבור, הוא איש של חסד ונתינה.

6. טיעונים לאמצעי המשמעת

א. טיעוני התביעה

- (1) התביעה עתרה להשתת אמצעי המשמעת הבאים: נזיפה חמורה; פיטורים לאלתר; פסילה לצמיתות למועצה הדתית בקרית מלאכי; פסילה לשירות המדינה (לרבות המועצות הדתיות ברשויות מקומיות אחרות) עד גיל 67 (הנאשם מועסק בפנסיה תקציבית).
- התביעה מסכימה שסעיף 57(1) לחוק שירות המדינה (גימלאות) יחול על הנאשם, ולא ישללו ממנו כליל, עם הגיעו לגיל 60, הגימלאות המגיעות לו מכח החוק האמור.
- (2) הנאשם הודה והורשע בשלושה אישומים: האחד – ביצוע עבודה פרטית ללא היתר, והימצאות במצב של ניגוד עניינים; השני-אי החתמת כרטיס נוכחות ואי דיווח על נוכחות במקום העבודה, והכל במשך תקופת זמן ממושכת; השלישי-קבלת שכר עבודה שלא כדין.
- (3) הנאשם הועסק כמנהל מחלקת הכשרות במועצה הדתית קרית מלאכי במשך 20 שנה, ומתוקף תפקידו פיקח על כלל מפעלי המזון שתחת אחריותו ובכללם מפעלי חברת "נטו".
- עם זאת, במשך כ-4 שנים הועסק על ידי בד"ץ בית יוסף, גוף השגחה פרטית, וסיפק שירותי השגת כשרות למפעלי חברת "נטו" ב-חוו"ל. הנאשם כשל בעיסוק בעבודה פרטית בניגוד להוראות; הפסיקה בעניין ברורה שהרי העיסוק בעבודה הפרטית מנע מהנאשם הקדשת מלוא תשומת ליבו לעבודתו במועצה הדתית, קל וחומר כאשר העבודה הנוספת בוצעה ב-חוו"ל ובמהלך ימי עבודתו של הנאשם במועצה הדתית. בנסיבות אלה לא יכול היה הנאשם לבצע תפקידו כראוי ולפקח כנדרש על ביצוע נהלי הכשרות של הרבנות הראשית בישראל, ביחס לבתי עסק שבתחום אחריותו במועצה הדתית קרית מלאכי.
- בנוסף, הנאשם שם עצמו במצב של ניגוד עניינים מובהק ואינהרנטי שממש זועק לשמיים (על החומרה הגלומה במעשים אלה היפנתה התובעת לבג"צ 5734/98 עזריאל נ' ועדת המשנה של מועצת מקרקעי ישראל).
- פעילותו של הנאשם העמידה אותו במצב שלא יכול היה לבצע תפקידו במועצה הדתית באופן ראוי ובניקיון כפיים.
- הנאשם פעל והפר את ההוראות; הנאשם העמיד עצמו בניגוד עניינים פוטנציאלי שהרי עלול היה להתנות, במסגרת תפקידו, מתן תעודות כשרות

לעסקים שתחת פיקוחו, ברכישת מוצרים נושאי השגחה פרטית מסויימת והשגחת בד"צ.

הנאשם חטא למילוי תפקידו, הפר את האמון הניתן בו על ידי הממונים עליו, עמיתיו הציבור בכללותו.

ללשכה המשפטית של הרבנות הראשית הוגשו תלונות רבות בגין עיסוקו של הנאשם בעבודה פרטית. בחודש פברואר 2018 התקיימה ישיבה עימו ועם הממונה עליו, בגין עבודתו הפרטית ב-חו"ל, הובהר לו ברחל ביתך הקטנה שאסור לו לעבוד בעבודה פרטית והאיסור להמצא במצב של חשש לניגוד עניינים, אך למיטב ידיעתה של התביעה המשיך הנאשם במעשיו.

(4) יתירה מזאת, במשך תקופה ממושכת במספר רב של מועדים קיבל הנאשם שכר עבודה שלא היה זכאי לו, וזאת על חשבון ימי חופשה ומחלה, על אף שבאותם מועדים עסק בעבודתו הפרטית בחו"ל.

הנאשם קיבל שכר שלא כדין ונהנה מכספים, והכל בניגוד להוראות חוק חופשה שנתית וחוק דמי מחלה.

(5) בנוסף, בתוך תקופת העסקתו במועצה, במשך תקופה ארוכה שנמשכה לפחות שנה ושלושה חודשים, הנאשם לא החתים כרטיס עבודתו כמתחייב ולא דיווח כלל על נוכחות במקום העבודה (אף אם היה נוהג פסול בענין שהשתרש במקום העבודה, הרי הוא לא יוכשר אך בשל העלמת עין מצד הממונים או השלמתם עם אותו נוהל. נורמה אסורה אינה הופכת למותרת אך בשל היותה מקובלת - עמ"מ 10-07-22735 גלעד מירון).

(6) הנאשם משמש בתפקיד בכיר ומשמעותי במועצה הדתית. מדובר בעובד ותיק, שמכוח בכירותו הוענקו לו סמכויות נרחבות. דווקא בתפקידי פיקוח ואכיפה יש חובה מוגברת לניקיון כפיים, טוהר מידות ושמירה על הכללים. אמצעי המשמעת הננקטים אמורים לשקף את חומרת הפגיעה בשירות הציבורי, להרחיק עובדים שחטאו ולהרתיע אחרים מביצוע עבירות דומות (בד"מ 2/19 שמחה שטינברגר).

(7) אמצעי הפיטורים על אף השלכותיו הקשות חיוני לעיתים למימוש תכליות הדין המשמעתי (רע"פ 9517/10 משה נסריאצי); כידוע המשקל שיש ליחס לנסיבותיו האישיות של נאשם – פוחת בדין המשמעתי.

ב. עמדת המשרד

- (1) הנאשם זכה להמלצות טובות על תפקודו.
- (2) נציג המשרד סבור שאין "בטווח הקרוב" אדם מקצועי ומסור שיכול למלא את מקום הנאשם; אם הנאשם יפוטר לא תהיה למועצה הדתית אפשרות להסביר מדוע שירותי הכשרות הופסקו.

- (3) עמדתה העונשית של התביעה מחמירה וקיצונית; ניתן להסתפק בהורדה בדרגה אחת.
- (4) עברו של הנאשם נקי, אין בתיקו האישי כל תלונה זולת התלונות קא עסקינן.
- (5) הנאשם בשירות הציבורי משנת 1997, כיום הוא בן 56; אין זה ראוי להשליכו לתור אחרי עבודה חדשה, גם אם הפנסיה שלו לא תפגע לאחר פיטוריו.

ג. טיעוני ההגנה

- (1) הנאשם הודה בתובענה, ולקח אחריות.
- (2) עמדתה העונשית של התביעה מופרזת ומתעלמת לחלוטין מכל הנסיבות האופפות את התיק.
- (3) עולם המשמעת טרם חדר וטרם חלחל לעולם המועצות הדתיות (רק בשנת 2012 הוחל חוק המשמעת על המועצות הדתיות) ומספר התובענות שהוגשו נגד עובדיהן זעום ביחס לעבירות המתרחשות שם.
- (4) באישום השני אין טענות לדיווח כזב, אך יש טענה שלא החתים כרטיס נוכחות. הנאשם מודה בכך, אך שום עובד שם לא מחתים כרטיס (יש עובד במועצה שתפקידו בפועל להקליד נתוני כניסה ויציאה של עובדים).
- (5) ביחס לאישום הראשון – יצויין שהנאשם לא היטה ההחלטות, הכללים והדין לטובת הגוף הפרטי בו הועסק; אין טענה שקיבל טובות הנאה לעצמו או למי מחבריו. כל הטענה שעיסוקו בשני המקומות יצר ניגוד עניינים בפועל או הקים חשש לניגוד עניינים.
- (6) הרבנות הראשית ידעה גם ידעה בזמן אמת שהנאשם עובד בחברת "נטו", חברה המפוקחת על ידם.
- (7) קיימת נורמה שמשגיחי כשרות רבים מאוד שהינם עובדי המועצות הדתיות, עוסקים נוסף לעבודתם במועצות, בעבודות נוספות שעניינים השגחה על גופים.
- (8) הרב בלוי ז"ל שהיה המנהל של הנאשם, נתן לו מדי שנה בשנה היתר עבודה פרטית במהלך ימי החופשה (עם זאת, הנאשם לא ציין שהעבודה היא בחברת "נטו", ומכאן נוצרה הסיטואציה של ניגוד עניינים).
- אישוריו אלה של הרב בלוי ז"ל מורידים מהחומרה של עובדות האישום השלישי.
- (9) הנאשם ייחודי לתפקידו, ובעל יכולת מדהימה לקשר בין העולם ההלכתי לעולם הפרקטי והתעשייתי; הוא הסיר בירוקרטיות ומצא פתרונות יצירתיים על מנת שמפעלי תעשייה ומסחר ימשיכו בפעילותם השוטפת.

- (10) הנאשם בן 55, ועמדתה העונשית של התביעה נשענה על הסברה שהוא בן 60; פיטוריו של הנאשם בגיל כזה היא מאוד בעייתית ובעיקר בתקופת משבר הקורונה.
- (11) הנאשם יכול לעסוק בתפקידו בשווקים פרטיים, אולם הוא רואה ערך רב לשליחות אמיתית בעשייה ציבורית, כנציג מטעם המועצה הדתית.

ד. דבר הנאשם

- (1) ידיו נקיות, מעולם לא פגע בשירות המדינה; הוא ציוני אמיתי.
- (2) מנע בירוקרטיה במפעלים.
- (3) שירת בצבא, והגם שמתגורר באזור חרדי בניו משרתים בצבא ואף בתפקידי לחימה.
- (4) הוא אב לשישה, מהם בגירים. תומך בילדיו בתשלום דמי שכירות ושכר לימוד.
- (5) מלבד התמחות בהלכות השחיטה וניקור, למד גם כימיה.
- (6) דואג לנזקקים; פעל שמעשרות של פירות וירקות יעברו לקיבוצים במקום שימצא דרכים למטמנה.
- (7) עשה למינוי נאמני כשרות במפעלים; אלמלא היה בתפקידו היו הבד"צים ממנים אנשים מטעמים.

ה. מסמכים שהוגשו לבית הדין

- (1) מכתבי הערכה והוקרה.
- (2) תלושי משכורת.
- (3) טופסי בקשה ליציאה לחופשה שהוגשו על ידי הנאשם.
- (4) טופס שאלון דו"ח ייצור לגבי גבינה צהובה (מפעל בפולין).
- (5) מכתב תודה מרב חברת "תנובה" על סדרי כשרות בעזרת הרבנות הראשית במפעל "טיוויןול" ב-חולל.

7. דין

קודם שנתייחס לעיצומם של דברים, נעיר כי הגם שהגשת תובענות נגד חברי מועצות דתיות אינה בגדר חזון נפרץ, בית הדין נדרש לדון בעניינם לא אחת, ראה: בד"מ 101/19 בענין אסף ישראל דהן; בד"מ 117/18 בענין חיים קטרי; בד"מ 2/19 בענין שמחה דוד שטינברגר; בד"מ 81/17 בענין אברהם ישעיהו סמוטני; בד"מ 173/16 בענין פלונית; בד"מ 52/18 בענין יוסף בן לולו; בד"מ 140/16 בענין הרב אלקיים לבנון; בד"מ 73/19 בענין בועז דייך; בד"מ 29/20 בענין דוד עמר.

נעמוד עתה על חומרת העבירות המיוחסות לנאשם.

האישום הראשון – ביצוע עבודה פרטית ללא אישור ותוך מצב של ניגוד עניינים

הנאשם הודה כי בין השנים 2015-2018 הועסק על ידי "בד"צ בית יוסף", גוף השגחה פרטית, בכך שסיפק שירותי השגחת כשרות למפעלי חברת "נטו" ב-חו"ל, שעה שהמפעלים של אותה חברה היו נתונים לפיקוחו במסגרת תפקידו במועצה.

עבודתו הפרטית האמורה של הנאשם נעשתה ללא היתר, ובניגוד לסעיף 28(ח) לחוקת העבודה לעובדי הרשויות המקומיות, תשס"ב – 2002, ולסעיף 11ג' לחוזר מנכ"ל המשרד לשירותי דת, התש"ל/1.

בית המשפט העליון עמד בפסיקתו על האיסור בעיסוק בעבודה פרטית ללא היתר.

בעש"מ 1/82 יואל חנוכי נ' נציב שירות המדינה (פ"ד לו(2) 84, 81) נפסק: **"מי שמבקש לשרת בשירות המדינה חייב לקבל על עצמו את המגבלות והסייגים, הנובעים מכך ואין לקבל בשום פנים ואופן את הגישה, לפיה יוכל עובד מדינה, ששכרו משולם מקופת הציבור, לדחוק חובתו כלי שירות המדינה לקרן זווית ולחפש עיסוקים נוספים כאוות נפשו"**.

בבר"ש 2736/11 מדינת ישראל נ' ד"ר משה פרלמוטר (ניתן ביום 24.7.11) אמר כבוד השופט רובינשטיין:

"האיסור על עבודה פרטית בלא היתר מבקש להגשים שני אינטרסים לגיטימיים של המעביד הן בשירות המדינה והן בסקטור הפרטי. בראש ובראשונה האיסור נועד למנוע היווצרות מצב של ניגוד עניינים בין עבודתו הראשית של העובד לבין העבודה הנוספת שבה הוא מעוניין לעסוק, בייחוד כאשר מדובר בעובד השירות הציבורי, האמור לשמש כנאמן של הציבור. מעבר לכך, האיסור נועד לשמש את ציפיותו הסבירה של המעביד כי העובד יקדיש את תשומת לבו לעבודה שבעבורה הוא מקבל משכורת מלאה, בלי שיוסח או יופרע בשל מחויבויותיו למקום עבודה אחר (עש"מ 25205/01 נ' יו"ר רשות השידור, פ"ד נו(2) 9, 18 (השופטת – כתארה אז – ביניש))."

יתירה וחמורה מזו, עבודתו הפרטית בחברת "נטו" ב-חו"ל עמדה בניגוד עניינים ישיר חריף ובוטה עם תפקידו כמנהל מחלקת הכשרות במועצה הדתית שעה שמפעליה של חברה זו בארץ היו נתונים להשגחתו ולפיקוחו.

מצב זה של ניגוד עניינים כה בולט נמשך תקופה ארוכה מאוד, בין השנים 2018-2015, ויש בו לגמד כל טענה שהנאשם ראה במילוי תפקידיו רק את השליחות הציבורית לנגד עיניו.

אבן יסוד בערכי השירות הציבורי היא שאסור שיהיה לעובד ציבור, המפעיל סמכותו לגבי נושא מסויים, ענין אחר, אישי או מוסדי, באותו נושא. הסיבה לכך נעוצה בחשש שהענין האחר שיש לאותו עובד ציבור ישפיע על דרך פעולתו או על שיקול דעתו.

בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין עמד על מהותו וטיבו של הכלל האוסר ניגוד עניינים מצד עובד ציבור.

בבג"צ 531/79 סיעת הליכוד בעיריית פתח-תקווה נ' מועצת עיריית פתח-תקווה ואח' פ"ד לד(2) 566, 572 נאמר:

האיסור אינו רק על שיקול הדעת עצמו בביצוע הפעולה או התפקיד. האיסור הוא על הימצאות במצב בו עלול להיות ניגוד עניינים. מטרת הכלל היא למנוע את הרע בטרם יארע. הכלל צופה פני העתיד. אין זה מעלה ואין זה מוריד אם בפועל שיקול הדעת הוא ראוי. מטרת הכלל היא למנוע פיתוי מאדם ישר והגון, בחינה אל תביאנו לידי ניסיון. על כן, אין צורך להוכיח בפועל קיומו של ניגוד עניינים. די בכך שקיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים."

(ראה גם: בג"צ 214/79 עבדלאחי נ' יושב ראש המועצה המקומית טירה, פ"ד לד(1) 431, 433; בג"צ 589/89 משה שמעון נ' ראש המועצה המקומית קרית מלאכי, פ"ד מא(2) 617, 625; בג"צ 5575/94 מהדרין בע"מ נ' ממשלת ישראל ואח', פ"ד מט(3) 133, 143 – 142; בג"צ 6499/99 המפד"ל נ' הרב שלמה בן-עזרא ואח', פ"ד נג(5) 606, 618-619).

בעש"מ 6529/03 רואי קליגר נ' נציבות שירות המדינה (פ"ד נח (1) 734, 742) חידדה כבוד השופטת (כתוארה דאז) ביניש את הדברים ביחס לעובדי המדינה: **"נוסחן המילולי של הוראות התקש"ר 43.021 ו- 43.022 מלמד כי לגבי עובד המדינה נקבעו הוראות מחמירות האוסרות על "התנגדות עניינים" בלא לקבוע רף גבוה של קיום "אפשרות ממשית" לניגוד כזה. הגישה העולה מסעיפי התקש"ר הנ"ל תואמת את התפיסה לפיה כאשר מדובר בניגוד בין אינטרס שלטוני לבין אינטרס שלטוני לבין אינטרס אישי בשירות המדינה, המבחן הוא מבחן קפדני (ראו: ט' שפניץ וו' לוסטהויז, "ניגוד עניינים בשירות הציבורי" ספר אורי ידן (כרך ב' תש"ן) 315, 319-320).**

פסיקתו של בית משפט זה נקטה עמדה שכאשר מדובר בעוצמת ניגוד העניינים, יש מקום להבחין בין ניגוד שני אינטרסים שלטוניים, של עובד ציבור המכהן בשני

תפקידים, לבין ניגוד העניינים הקים בין אינטרס שלטוני לאינטרס אישי, המבחן המקובל, שהוא גם המבחן הראוי, הוא מבחן "החשש הסביר" {ראו לעניין זה בג"ץ. 3132/92 משולם נ' הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הצפון ואח', פ"ד מז(3) 741, 747: בגץ 244/86 רביבו נ' ר' המועצה המקומית אופקים, פ"ד מב(3) 183: וכן ע"א 6583/94 פחימה נ' פרץ, פ"ד נא(5) 829, 853}. עם זאת, לצורך ענייננו מוכנה אני להניח כי אין די ב"חשש סביר" לקיום ניגוד עניינים ויש צורך לבסס קיומה של "אפשרות ממשית" של ניגוד כזה, ולבחון את ענייננו של המערער על פי הרף הגבוה המקל עמו".

ראה גם: עש"מ 227/07 יוסף אסדו נ' מדינת ישראל – ניתן ביום 11.11.07; עש"מ 5493/07 טליה ויינשטיין נ' מדינת ישראל – שירות התעסוקה – ניתן ביום 13.8.07.

האישום השני – אי החתמת כרטיס נוכחות בעבודה ואי דיווח כלל על נוכחות בעבודה

במשך תקופה ארוכה, ולמצער בין החודשים ינואר 2017 – אפריל 2018, לא החתים הנאשם כרטיס נוכחות בעבודה ולא דיווח כלל על נוכחותו בעבודה.

אין צורך להכביר מילים על חשיבות החתמת כרטיס הנוכחות בעבודה שהרי שום מנגנון, ושום שירות אינו יכול להתנהל ללא בקרה בהעדר דיווחים על נוכחות עובדים בעבודתם.

אף אם התנהגותו של הנאשם היתה נוהל מקובל במקום עבודתו, תוך העלמת עין כזו או אחרת מצד הממונים, אין בכך כדי לשלול את האופי הפסול של מעשיו (ראה: עש"מ 6978/00 מוטיל נ' נציב שירות המדינה, פ"ד נד(4) 865, 876-878; עש"מ 5044/03 בליתי נ' נציבות שירות המדינה – ניתן ביום 15.4.04; עש"מ 7858/03 ירדן יופה נ' מדינת ישראל ניתן ביום 10.2.04; עש"מ 7118/04 שילה נ' נציבות שירות המדינה, פ"ד נט(3) 359, 368).

חומרה יתירה במעשיו של הנאשם נוכח מעמדו כעובד בכיר, שצריך לשמש דוגמא לעובדים הכפופים לו, ולמרות זאת אינו מחתים את כרטיס הנוכחות שלו או אינו מדווח כלל על נוכחותו בעבודה (ראה עש"מ 5547/00 אורי בנית נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 8.10.00).

האישום השלישי – קבלת שכר שלא כדין עבור ימי מחלה וחופשה

בין החודשים ינואר 2017 – אפריל 2018 ב-68 מועדים(!), קיבל הנאשם שכר עבודה בגין ימי חופשה או מחלה הגם שבאותם מועדים עסק בעבודה פרטית ב-חוו"ל.

התנהגותו זו של נאשם שמה לאל את זכויותיו מתחום משפט העבודה שנועדו לרווחתו ולהגנתו, וניצל את אותן זכויות למטרות זרות שזיכו אותו בקבלת שכר שלא כדין מקופת המדינה.

תכליתו של חוק חופשה שנתית היא לתת לעובד חופשה בפועל, מנוחה, על מנת שיאגור כח לעתיד (ע"ע (ארצי) ריבה אצילדייב נ' עמישב שירותים בע"מ – ניתן ביום 27.3.06; דבע מז/10-3 זכריה טרוסט ואח' נ' מדינת ישראל – משרד הבטחון, פד"ע יח' 242; עס"ק (ארצי) 68/09 הסתדרות העובדים נ' אלביט – ניתן ביום 29.11.12).

הנאשם ניצל לרעה את תעודות המחלה שניתנו לו, והתנהלותו בענין היתה לא רק בלתי חוקית (בהיותה מנוגדת לסעיף 10 לחוק דמי מחלה תשל"ו – 1976, ראה: דב"ע עו/2-6 (נצרת) חליחל חליל נ' אשנב שירותי כח אדם, ניתן ביום 1.7.97), אלא אף נגועה בחוסר יושר מובהק.

נוכח חומרת המעשים ובכירותו של הנאשם בתפקידו אין מנוס מפיטוריו משירות המדינה ומפסילתו לצמיתות למועצה הדתית קרית מלאכי.

אמצעי משמעת אלה חיוניים על מנת לענות על תכליתן הכפולה של אמצעי המשמעת: מניעת פגיעה בתפקודו של השירות הציבורי, בתדמיתו ובאמון הציבור בו מחד, והרתעת עובדים לבל יכשלו במעשים דומים מאידך (עש"מ 5917/07 נביל גרה נ' נציבות שירות המדינה – ניתן ביום 18.9.07).

עם זאת, לא ניתן להתעלם מנסיבותיו האישיות של הנאשם לרבות ההערכות על תפקודו במועצה הדתית ועל תרומתו לציבור כפי שמשתקף מהמסמכים שהובאו לעיונו.

בנוסף, יש ליתן משקל לגילו של הנאשם ולמצבו המשפחתי, ולעובדה שיאלץ להיקלט שוב במעגל העבודה.

ביטוי לכל אלה יינתן בקביעת תקופות הפסלות שתושטנה על הנאשם, בעיקר בהתייחס לעבודה בשירות המדינה.

הנאשם מועסק בפנסיה תקציבית, ובהתאם לסעיף 57(1) רישא לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], תש"ל – 1970 "מי שנפסל לשירות המדינה לתקופה מוגבלת לפי החלטת בית הדין למשמעת ... לא תשולם לו גימלה לתקופת הפסלות" (על תכליות אמצעי הפסילה ראה: עש"מ 3789/04 אריה ציפורי נ' נציבות שירות המדינה, פ"ד נט(1) 721, 726).

הגם שבשל חומרת מעשיו של הנאשם ראוי היה לפסול אותו לשירות המדינה (לרבות לעבודה במועצות הדתיות) עד גיל 67 ולא קודם לכן, כך "שלא יצא חוטא נשכר", דהיינו-שלא ייוצר מצב שבו עובד שפוטר בהחלטת בית הדין למשמעת בגין עבירות שביצע יקבל יותר זכויות אשר בדרך כלל אינן מוענקות לעובד שפורש בדרך העניינים הרגילה באותו גיל ובאותו וותק (עש"מ 3786/04 ציפורי לעיל), החלטנו להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות ויתקו ותיפקודו במועצה הדתית (זולת כשלוננו בעבירות דנן), ולהעמיד את תקופת הפסלות לשירות המדינה (לרבות למועצות הדתיות) עד הגיע הנאשם לגיל 60.

8. סוף דבר

על הנאשם יוטלו אמצעי המשמעת הבאים:

- א. פיטורים לאלתר;
- ב. פסילה לצמיתות למועצה הדתית קרית מלאכי;
- ג. פסילה לשירות המדינה (לרבות למועצות דתיות ברשויות מקומיות אחרות, זולת בקריית מלאכי) עד הגיע הנאשם לגיל 60;

גזר הדין ניתן בהעדר הצדדים, ביום ז' בחשוון תשפ"א – 25.10.20, וישלח להם באמצעות הדואר האלקטרוני.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 30 יום מהמצאת גזר הדין לידי ב"כ הצדדים.

(-)	(-)	(-)
יחזק פרחי	רחל דה מרקדו	עו"ד אורי כהן
חבר	חברה	אב בית הדין יו"ר המותב